

Lausunto

26.11.2025

Asia: VN/31603/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden strategiaksi 2025-2029

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

VN/31603/2024

Lausunto Yhteisötalouden ja yhteiskunnallisten yritysten strategialuonnokseen

Osuuskuntayhdistys Coop Finland ry, joka edistää pien- ja työosuustoimintaa sekä valvoo näiden etua, pitää strategiaan perustuvaa lähestymistapaa hyvänä tapana vahvistaa yhteisötaloutta. Yhdistyksemme, joka on jäsenenä Euroopan tuotanto- ja palveluosuuskuntien liitossa CECOP:issa, katsoo strategian uudistamisen suunnan olevan yhdenmukainen Euroopan unionin yhteisötalouden toimintasuunnitelman ja Euroopan neuvoston yhteisötalouden suositusten kanssa. Haluamme kuitenkin tuoda esille seuraavaa.

Yhteisötalouden käsite

Osuuskuntayhdistys Coop Finland ry pitää osuuskuntien asemaa yhteisötaloudessa selkeyttävänä sitä, että käsittemäärittelyn yhteydessä todetaan osuuskuntien jäsenten etu ("yhteinen etu") ylijäämän yhteiskunnallisen käytön kohteena.

Yhteisötalouden ja yhteiskunnallisten yritysten tila

Yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskuksen datasisivuston mukaan yhteiskunnallisia osuuskuntia on tunnustettu 713. On syytä muistuttaa, että näiden työosuuskuntien ja erilaisten tarkoitus- ja yhteisölähtöisten osuuskuntien lisäksi myös muut osuuskunnat kuuluvat yhteisötalouteen yritysmuotonsa perusteella.

Yhdistyksemme haluaa tuoda esille, että osuuskunnat toimivat laajasti eri toimialoilla ja liiketoimintamallein, ja jatkossa olisi hyödyllistä selvittää tarkemmin osuuskuntien toiminnan tarkoituksia ja toimintamalleja. Tämä auttaisi tuntemaan paremmin esimerkiksi työosuuskuntia ja niiden jäsenten työsuhdeasemaa.

Muistutamme myös, että osuuskunta on varsin yleinen taloudellisen organisoitumisen muoto luovilla aloilla. Osuuskunta tukee luovien alojen yhteisöllistä ja tasa-arvoista tekemisen tapaa. Kaiken kaikkiaan, osuuskunnilla ja muulla yhteisötaloudellisella toiminnalla on itsenäistä yhteiskunnallista hyvinvointia ja yhteisöllistä toimeentuloa vahvistavaa vaikutusta työllistymisen ja talouskasvun tuottamisen ohella.

Visio ja missio

Osuuskuntayhdistys Coop Finland ry katsoo, että yhteisötaloudella on merkitystä elinkeinotoiminnan ja yrittäjyyden monipuolistamisessa sekä muussakin alueellisessa elinvoimassa. Työllisyyden osalta mainittakoon, että myös työsuhteiden laatu on tärkeä ulottuvuus. Lisäksi toteamme, että osuuskunnat ovat yhteisöllisiä yritteliäisyyden ja omatoimisuuden kasvualustoja, ja vahvistavat muutoskestävyyttä läpi yhteiskunnan.

Yhdistyksemme puoltaa pysyvää yhteisötalouden kehittämistä johtavaa ja seuraavaa toimielintä. Nykyisen osaamiskeskuksen toiminta sekä sen neuvonta- ja ohjauspalvelut ovat pystyneet vastaamaan myös osuuskuntien erikoistuneisiin neuvontatarpeisiin. Tältä pohjalta osaamiskeskuksen vakiinnuttaminen palvelisi osuuskuntasektorin edistämistä.

Työntekijäomisteiset osuuskunnat

Osuuskuntayhdistys Coop Finland ry pitää erittäin myönteisenä tavoitetta työntekijäomisteisten osuuskuntien syntymisen edistämisestä. Kokemuksemme perusteella on kuitenkin tärkeää, että työosuuskuntien jäsenten työsuhdeasemaa selkeytetään, osuuskunnille on yrityskohtaisia ryhmävalmennuksia ja esimerkiksi käynnistysvaiheeseen kannustavia rahoitustukia.

Lähitalouden toimintamuodot

Yhdistyksemme toteaa, että yhteisölähtöiset osuuskunnat ovat toimiva malli paikallis- tai missiolähtöisille ratkaisuille kaupungeissa ja maaseudulla.

Yhteisötalous työllistäjänä

Strategiateksti nostaa hyvin esille osuuskunnat joustavina työllistäjinä eri tilanteissa. Tässä yhteydessä on syytä mainita, että työntekijäomisteisissa osuuskunnissa on kyse yhteisen yritystoiminnan tehokkaasta organisoimisesta sekä laadukkaiden ja turvallisten työsuhteiden luomisesta.

Lisäksi yhdistyksemme haluaa painottaa yhteisötalouden suosituksissakin mainittua worker buy-out -mallia, jonka mukaisesti osuuskuntamuotoon järjestäytyneet työntekijät voivat ottaa lopettavan tai siirtyvän yrityksen haltuunsa ja jatkaa sen toimintaa. Tämä monipuolistaisi omistajanvaihdos- ja jatkamisratkaisuja. Malli tulisi kuitenkin ottaa huolellisesti haltuun. Siihen liittyvät erilaiset prosessit, tuki ja rahoitusmallit edellyttävät selvitys- ja kehittämistoimia.

Rahoitus

Lausunnossa aiemmin mainitun käynnistämisrahoituksen lisäksi painotamme, että julkisten rahoitusinstrumenttien tulee kauttaaltaan olla osuuskuntien käytössä, ilman yritysmuodon tuomia rajoitteita. Lisäksi tulisi selvittää erilaiset Euroopan Union yhteisötaloudelle suunnatut rahoitusvälineet ja luoda suotuisat edellytykset niiden käyttämiselle maassamme.

Lopuksi

Osuuskuntayhdistys Coop Finland ry kiittää tästä mahdollisuudesta lausua näkemyksensä Yhteisötalouden ja yhteiskunnallisten yritysten strategialuonnokseen, ja on valmis antamaan panoksensa luonnoksessa mainitun toimenpideohjelman laatimiseen.

Osuuskuntayhdistys Coop Finland ry:n puolesta 26.11.2025,

Jarmo Hänninen, hallituksen puheenjohtaja

Osuuskuntayhdistys Coop Finland ry

Hänninen Jarmo
Osuuskuntayhdistys Coop Finland ry